

”گفتیم“
معاصر^۴

انقلاب
عقلانی

نہضت نروافزاری

وابتہائات انقلاب اسلامی

عنوان و نام پدیدآور: گفت‌وگو با معاصر (۴) انقلاب عقلانی . تحقیق: محمد شهریاری
مشخصات نشر: تهران: نهضت نرم‌افزاری (وابسته به انتشارات انقلاب اسلامی)، ۱۳۹۷
مشخصات ظاهری: ۴ ج

شابک: دوره ۷-۸-۹۳۱۳۵-۶۰۰-۹۷۸

شابک: ۹-۴-۹۳۱۳۵-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

موضوع: خامنه‌ای، سید علی، ۱۳۱۸ - - دیدگاه درباره عقلانیت

موضوع: ایران - - عقلانیت

رده‌بندی کنگره: ۸۱۳۹۷ ح ۸۸ الف / DSR ۱۶۹۲

رده‌بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۴

شماره‌ی کتابشناسی ملی: ۴۰۹۱۴۷۷

معاصر

انقلاب عقلانی

به اهتمام: معاونت پژوهش و آموزش
مؤسسه‌ی پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی
تحقیق: محمد شهریاری
شورای علمی:

علی ذوعلم، محمد شهریاری، محمد مهدی صالحی

ناشر: نهضت نرم‌افزاری

(وابسته به انتشارات انقلاب اسلامی)

چاپ اول: پائیز ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ - ۶۰۰۰۰ ریال

شابک دوره: ۷-۸-۹۳۱۳۵-۶۰۰-۹۷۸

شابک: ۹-۴-۹۳۱۳۵-۶۰۰-۹۷۸

پیشگفتار

گفتمان معاصر، عنوان سلسله نوشتارهایی است در تبیین کلیدی‌ترین مفاهیمی که مورد نیاز جامعه‌ی امروز ما است و در بیانات رهبر حکیم انقلاب اسلامی مورد توجه یا اشاره قرار گرفته است. این نوشتارها بر آن است که ترسیمی جامع، مستند، کوتاه و مختارمند در باب این مفاهیم ارائه دهد تا تفسیر متقرب و متمسکین و مسیر از این مفاهیم، پیش روی اندیشه‌ورزان و فعالان جبهه‌ی فکری انقلاب اسلامی قرار داشته باشد. این نوشتارها با مراجعه به بیانات معظّم‌له با هدف ابعاد و استنباط محورهای برجسته‌ای که در درک و فهم منطق و روند انقلاب اسلامی مؤثر است، توسط کارگروه‌ی در مدیریت طرحهای پژوهشی معاونت پژوهش و آموزش مؤسسه‌ی پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی (حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای مدظله‌العالی) تدوین شده است.

از پیشنهادات و نظرات خوانندگان ارجمند برای
تکمیل این نوشتارها استقبال میکنیم.

و من الله التوفیق

فهرست مطالب

مقدمه.....	۹
۱. چیستی عقلانیت.....	۱۳
۲. اسلام و عقلانیت.....	۱۷
۳. عقلانیت اسلامی و عقلانیت مدرن.....	۲۷
۴. عقلانیت در رویداد انقلاب اسلامی.....	۳۷
۵. مآتب عقلانیت در گفتمان انقلاب اسلامی.....	۴۷
۶. عقلانیت در ابعاد گفتمان انقلاب اسلامی.....	۵۷
۶.۱. عقلانیت در مبانی.....	۵۸
۶.۲. عقلانیت در آرمانها.....	۶۶
۶.۳. عقلانیت در اصول و روشها.....	۶۹
۷. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری.....	۷۹
منابع.....	۸۹

مقدمه

انقلاب و انقلابیگری در تلقی عمومی، حرکتی مبتنی بر شور، هیجان و احساسات است. در دانش سیاسی راجع، انقلاب طغیانی علیه نظم موجود است و زاین منظر، مفهوم انقلاب با مفاهیمی چون بی نظمی، شور و احساسات، هرج و مرج، کشمکش بی قید و بند و خشونت، آرمبخته و ممزوج است.

اما در اصطلاح گفته می‌شود انقلاب اسلامی، انقلاب یک طغیان احساسی، یک - رکت، دفعی توأم با خشونت، یک شورش علیه نظم موجود و حرکتی افسارگسیخته، بی هدف و مبتنی بر هرج و مرج نیست؛ بلکه انقلاب از این منظر، یک دگرگونی بنیادی، صیروت و تحوّل عمیق اسلامی و دینی است. حرکتی هدف دار، سنجیده، پیوسته، خستگی ناپذیر و سرشار از ایمان و اخلاص، خیزشی تحوّل آفرین، واقعیتهای برآمده از احساس تکلیف عمومی مردم و ناظر به یک آرمان و وضعیّت مطلوب

است.^۱

آنچه در این مجال، مقصود و مطمح نظرواقع شده است؛ رابطه‌ی «انقلاب» با «عقلانیت» است. به نظر میرسد بسیاری از مقومات گفتمان انقلاب اسلامی، ذیل مفهوم عقلانیت اصیل و فطری قابل بحث است. به عبارت دیگر، در اصطلاح گفتمان انقلاب اسلامی، انقلاب حرکتی است که در سراسر آن، عقلانیت جای و ساری است. بلکه انقلاب، عین عقلانیت و انتزاعی مآبی عین عقل ورزی است و انقلاب اسلام، این نیز یک انقلاب عقلانی بوده و تمامی شئون آن از عقلانیت مشتت گرفته است. در واقع، این عقل و محاسبه‌ی عقلانیت است که انقلاب و انقلابیگری را تجویز و توصیه می‌کند. بنابراین در نوشتار پیش رو، انقلاب اسلامی از حیث نسبت آن با مفهوم عقلانیت و مباحث پیرامون آن، بررسی و «انقلاب عقلانی» به عنوان اصطلاح واجد این معانی تبیین شده است.

رویکرد این اثر، تبیین، توسیع و امتداد مفهومی اندیشه‌ی رهبر معظم انقلاب اسلامی در موضوع فوق‌الذکر است. این تعمیم و بسط معنایی، عموماً در پرتو دیدگاه‌های معظم‌له و بنا به اقتضا با مدد از

دیدگاه‌های دیگراندیشمندان انقلاب اسلامی و نیز
استنباط از اندیشه‌های ناب امامین انقلاب اسلامی
صورت پذیرفته است.

www.ketab.ir